

Overzicht pedagogische stromingen

	Het drie-stromen-model			Filosofische stromingen?		Nuancering belang pedagogisch handelen	
	Geesteswetenschappelijke	Empirisch-wetenschappelijke	Kritische-emancipatorische	Postmodernistische	Pragmatisme	Antipedagogiek	Groepsocialisatie theorie
Kind	uniciteit kind – actief en zelfstandig – kind moet kind kunnen zijn	het (van de maatschappij) te isoleren kind	het emanciperende kind – zonder belemmeringen kunnen ontplooiën	uniciteit kind – zelfopvoedend (minder extreem dan in antiautoritair opvoeding)	participerend, ontdekkend kind – zelfwerkzaamheid – geen eigendom	kind is geen 'onaf' mens (volwaardig) – recht op dag van vandaag – recht op zijn eigen ontwikkeling	???
Opvoeding	opvoedingspraktijk centraal – praktisch probleem uitgangspunt – leefwereld & belevingswereld kind	opvoedingsgedrag & effecten op ontwikkeling kind – deelproblemen (analytisch) – op 'afstand' (objectief)	zonder kritische opstelling reproductie bestaande ongelijkheid – aandacht achterstandssituaties & ongunstige maatschap. omstandigheden	aandacht voor verhaal, emoties en expressiviteit kind – niet storen aan 'hoe het zou moeten' – individuele levensverhalen uitgangspunt (kracht)	ervaring uitgangspunt – handelen centraal – leren door doen – projectgericht – verbetering situatie alvorens verbetering individu – praktisch, waar is wat werkt	leren op natuurlijke wijze (functioneel) – opvoeding is amputatie van zelfbepalingsrecht kind & te zeer op toekomst gericht – gelijkwaardigheid	leren van omgeving – invloed peergroups op vorming kind groter dan pedagogisch handelen ouders
Opvoeders	gids voor kind – verdiepen in kinderwereld	???	strijden tegen onrecht – actief opstellen – 'wereldverbeteraar' zijn	streven naar leefbare (ipv ideale) samenleving – géén beterweter / alleskunner	dichtbij kind – impulsen kind reguleren – géén gezaghebber	respect voor ervaring kind – kind niet deel 2 van hun eigen leven (substituut)	???
Maatschappij	los van maatschappelijke context – op 'pedagogisch eiland' – geen 'hokjesgeest'	los van maatschappij (isolierend)	verzet tegen maatschappelijk onrecht (armoede, racisme, seksisme)	aanvaarden chaotische werkelijkheid – maatschap. onvoorspelbaar – techniek maakt wereld niet beter	omgeving moet optreden en handelen vh kind uitlokken – sociale gemeenschap (school) als leeromgeving	kleinerend – hokjescultuur – maatschap. wantrouwend en bevooroordeeld over weten, kunnen, voelen kind	???
Theorie	personalistisch – wijsgerige antropologie (mensbeelden)	toegepaste kinderpsychologie – empirische benadering – falsificatie - 'hulpmiddel' om opvoedingsdoelen te formuleren & realiseren	ideologiekritiek (Miedema) – utopische aspect – idealistisch	géén ideologie of waardesysteem, maar ook geen normloosheid – concrete, tijdelijke solidariteit – individualisme	postmodernistische stroming (Richard Rorty e.a) – radicaal empirisme – instrumentalisme (denken als instrument voor handelen)	elementen uit humanistische psychologie Gordon-methode	???
Praktijk	Vrije scholen – Jenaplan – Montessori-methode – beeldcommunicatie (speltherapie) – zelfhulp kinderboeken	onderzoek naar probleemgedrag (van der Ploeg) – Cito-toets – Praktisch Pedagogische Gezinsbegeleiding	Freinet-onderwijs – Reggio Emilia – antiracisme – emancipatie verstand. gehandicapten - zwerfjongeren	opvattingen over hulpverlening Van der Laan – Kunneman – methodiek Van der Valk & Blauwbeen	Montessori-methode – Daltononderwijs – Werkplaats kindergemeenschap (Kees Boeke)	opvattingen over opvoeding (geen 'jeugdland', 'vriendschappelijke' relatie ouders/kind, gelijke rechten)	???
Personen	W.Dilthey († 1911) M.Heidegger († 1976) M.J.Langeveld († 1989)	Wittgenstein († 1951) Karl Popper († 1994)	Jürgen Habermas Theodor Adorno († 1969) Ad van Gennep	Jean F. Lyotard († 1998) Richard Rorty George Steiner	Charles S. Peirce († 1914) William James († 1910) John Dewey († 1952)	René Görtzen Alice Miller Janusz Korczak († 1942)	Judith Harris
Varianten	historische context (Lea Dasberg) – antroposofie (Rudolf Steiner) – cultuurpedagogiek (Imelman)	socialisatie & opvoeding (Brezinka) – Stellwag – Dolf Kohnstamm – Rita Kohnstamm – Van der Ploeg	liberaal-emancipatorisch – marxistisch (tegen kapitalistische onderdrukking) – antiautoritaire opvoeding	???	Reformpedagogiek (learning by doing)	???	???